

Mottagare
Miljö- och byggnämnden

Myndighetsdialog - Gotlandsförbindelsen, Svenska Kraftnät

Förslag till beslut

Miljö- och byggnämnden lämnar synpunkter under avsnittet ”Bedömning”. Synpunkterna lämnas vidare till regionstyrelsen för beslut om Region Gotlands samlade yttrande.

Sammanfattning

Svenska Kraftnät har begärt Region Gotlands yttrande genom en myndighetsdialog inför samråd och ansökan om nätkoncession för linje, tillstånd för vattenverksamhet m.m. för den nya Gotlandsförbindelsen (elkabel). Svenska Kraftnät har tagit fram ett underlag som visar hur de tänkt bygga anläggningen. Förslaget redogör för nedgrävda mark- och sjökablar samt visar vilka områden, s.k. korridorer, de utreder på fastlandet, i Östersjön och på Gotland.

Miljö- och byggnämnden lämnar synpunkter som berör planeringsförutsättningar på Gotland och tar hänsyn till pågående och kommande planering utifrån bl.a. detaljplaner och översiktsplanen. Nämnden bevakar den kommande ledningens påverkan på bebyggelse och boendemiljö. Nämnden ser även på andra markförhållanden som berör nämndens verksamhet, det gäller t.ex. naturvärden, kulturvärden, skydd mot buller eller markföroreningar, påverkan på vattenskyddsområden etc.

Ärendebeskrivning

Svenska Kraftnät har den 17 november 2023 tagit fram ett underlag för myndighetsdialog gällande den nya Gotlandsförbindelsen. De bjöd också in berörda kommuner och statliga myndigheter till ett digitalt dialogmöte som hölls den 12 december 2023. Region Gotland deltog på dialogmötet med representanter från regionstyrelseförvaltningen, teknikförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen samt regionråd.

På mötet framförde Region Gotland synpunkter om val av landkorridor på Gotland och val av plats för ny elnätsstation. Svenska Kraftnät har begärt in skriftliga yttranden inför deras nästa processteg som är val av utredningskorridorer på land och till sjöss. De väljer utredningskorridorer utifrån en samlad bedömning från myndighetsdialogen och egna utredningar.

Kommande process innehåller att ett sträckningsförslag tas fram inom vald utredningskorridor, samråd sker om sträckningsförslaget, en samrådsredogörelse tas fram, det sker ett val av sträckning, tillståndsansökan lämnas in och Energimarknadsinspektionen fattar sedan beslut om tillstånd (koncession).

Svenska Kraftnät har tagit fram en preliminär tidplan där samråd om sträckningsförslag sker under 2024, koncessionsansökan skickas in under 2025, koncessionsbeslut väntas tas av Energimarknadsinspektionen under 2027, byggstart kan ske under 2028 för att kunna driftsättas under 2031.

Bedömning

Miljö- och byggnämnden har följande synpunkter:

Val av stationslokalisering på Gotland

Under dialogmötet redogjorde Svenska Kraftnät för ett alternativ av lokalisering för elnätsstation utifrån att det från fastighetsägare inkommit intresse av att anlägga solcellsanläggning inom eller i närheten av befintlig detaljplan för utbyggnad av elnätsstation.

Miljö- och byggnämnden anser att detaljplanens syfte fortfarande är aktuellt och finner inte någon anledning att lägga tid på att återigen undersöka alternativa stationslokaliseringar när markanvändningen på platsen är lagligen bestämd till att användas för aktuellt ändamål. Svenska Kraftnät har även tidigare konstaterat att om stationen skulle anläggas i ett annat läge skulle det innebära en större utbyggnad av det gotländska elnätet.

Det råder stor konkurrens om markanvändningen på Gotland och det är därför väldigt vanligt att planprocesser, bygglovsprövningar eller andra tillståndsprövningar överklagas och fördröjs vilket medför en stor risk för tidplanen.

Val av korridor för markkabel på Gotland

Svenska Kraftnät redogör i myndighetsdialogen för tre olika korridorer, i redogörelsen nedan benämns de som norra alternativet, mellersta alternativet och södra alternativet.

Norra alternativet:

Föreslagen korridor krockar med en hel del prioriterade intressen för utveckling inom området. Den utgår ifrån ett kommunalt naturreservat med höga naturvärden och som även är ett viktigt rekreationsområde.

Miljö- och byggnämnden ser att föreslaget alternativ riskerar att hindra utveckling av ett stadsutvecklingsprojekt, som kan möjliggöra för många nya bostäder. Det krockar dessutom med i översiktsplanen föreslaget utvecklingsområde. Miljö- och byggnämnden anser därför att föreslaget alternativ är olämpligt och kan inte ställa sig bakom det.

Mellersta alternativet:

Området är idag redan påverkat av nuvarande landtag/anläggning där bebyggelsen i området redan är influerad av befintlig elförbindelse.

Det är den kortaste föreslagna ledningssträckan och berör minst antal fastigheter, max 80 st, där de flesta berörda fastigheter redan idag inskränks av ledningsrätt. Markåtkomst borde därav bli relativt lätt att hantera.

Det ligger inom påverkansområdet för Forsvarsmaktens riksintresse för buller eller annan risk. Delar av sträckan ligger inom skyddszon för sekundärt vattenskyddsområde. Vattenskyddsföreskrifterna ska följas och finnas med som underlag i den fortsatta processen.

Miljö- och byggnämndens bedömning är att detta alternativ är klart framkomligt.

Södra alternativet:

Det är den längsta föreslagna ledningssträckan och berör också flest antal fastigheter, mellan 180-270 st. Det finns ingen befintlig ledningsrätt inom området. Det i kombination med att det berör så pass många fastigheter bör göra processen med markåtkomst besvärlig och tidskrävande.

Det finns inom området höga värden för friluftsliv och rekreation samt värdefulla naturtyper bl.a. kustnära permanenta sanddyner med örtvegetation som har ett högt prioriterat skydd inom EU. Det finns också mycket bebyggelse inom området där hänsynstagande behöver ske och påverkan kan bli stor genom inskränkningar.

Det ligger inom påverkansområdet för Forsvarsmaktens riksintresse för buller eller annan risk. Delar av sträckan kan hamna inom skyddszon för sekundärt vattenskyddsområde. Blir det aktuellt ska vattenskyddsföreskrifterna följas och finnas med som underlag i den fortsatta processen.

Miljö- och byggnämnden anser att detta alternativ behöver utredas vidare innan en klar bedömning kan göras.

Miljö- och byggnämndens samlade bedömning

- Elnätsstationens lokalisering ska ske i det redan detaljplanelagda området.
- Det föreslagna norra alternativet är ytterst olämpligt och ska avfärdas.
- Det föreslagna mellersta alternativet är framkomligt och bör utredas vidare.
- Det föreslagna södra alternativet kräver mer specificering och utredningar innan ett ställningstagande kan ske.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse	2024-01-04
Bilaga 1 redogörelse	2024-01-04
Underlag till myndighetsdialog	2023-11-17

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Richard Löwenborg
Avdelningschef

Skickas till

Regionstyrelsen, RS AU 13 februari 2024